

A HTMT HÍREI

Tudománnyal a világ körül videósorozat: Záborszky László agykutató (New Jersey)

Tudománnyal a világ körül - Magyar tudósok az Egyesült Államokban címmel készített videó sorozatot Novák Tamás és Oláh Olívia. A "Magyar Tudósok - USA" Youtube csatornán megosztott videók közül a következő: A New Jerseyben élő Záborszky László agykutató szakterülete a neuroanatómia és a neurobiológia. A Semmelweis Egyetem elvégzése után Szentágothai János intézetében dolgozott 1981-ig. Azóta az Egyesült Államokban él, a Rutgers Egyetem professzora. Egyik kutatási területe, hogy a bazális előagy kolinerg sejtjeinek pusztulása, milyen mechanizmusokon keresztül járul hozzá az Alzheimer-kóros betegek agykérgében bekövetkező, anatómiai és funkcionális változásokhoz..." Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Kötet: Mozaikok a magyar nyelvhasználatból

Megjelent a beregszászi Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont legújabb tanulmánykötete a Termini Egyesület gondozásában. A könyvben helyet kapott Fedinec Csilla, az ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének Tudományos főmunkatársának: A magyar-ukrán alapszerződés néhány aspektusa c. tanulmánya is. A kötet letölthető a Hodinka Intézet honlapjáról..." Forrás: ELKH.hu: [teljes cikk >](#)

TudományKöz - beszélgetések a tudományról: Születés és halál az orvostudomány szemszögéből

2022. június 15-én, szerdán 18.00 órakor kerül sor a TudományKöz kerekasztal-sorozat második élettudományi beszélgetésére, amelynek témája: Születés és halál az orvostudomány szemszögéből. A beszélgetőtársak Brassai Attila, Frigy Attila és Gáspárik Andrea Ildikó, a marosvásárhelyi orvosegyetem oktatói, valamint Kiss József-Attila szülész-nőgyógyász főorvos. A beszélgetés házigazdája és moderátora: Ábrám Zoltán. A beszélgetés élőben követhető és a későbbiekben újra megtekinthető a KAB YouTube csatornáján és a KAB Facebook oldalán..." Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

TudományKöz - beszélgetések a tudományról: Tudomány és művészet az informatika oktatásában

A Kolozsvári Akadémiai Bizottság TudományKöz kerekasztal-beszélgetés következő időpontjára 2022. június 27-én hétfőn 18.00 órától kerül sor Tudomány és művészet az informatika oktatásában címmel. Az est moderátora: Kása Zoltán matematikus, ny. egyetemi tanár, beszélgetőpartnerei: Kátai Zoltán a Sapientia EMTE egyetemi docense, illetve Osztaián Erika, EMTE egyetemi adjunktus lesznek. Az esemény a Kolozsvári Akadémiai Bizottság YouTube csatornáján lesz követhető..." Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Több ezer tanár hiányozhat a következő években az iskolákból

Három éven belül 8600 tanár hiányozhat a hazai oktatási intézményekből – figyelmeztetnek az Oktatáspolitikai Intézet (IVP) elemzői. Az intézet számításai alapján 2022-ben az előző évekhez képest 1300 tanár hiányzik az iskolákból, a következő évben 3500, 2025-re pedig ez a szám eléri a 8600- at. „Szlovákia tanárhiánnyal küzd, és ez a probléma a következő években súlyosbodni fog” – állítja a minisztérium. [...] A munkaügyi hivatalok adatai alapján azonban megállapítható, Nagyszombat megyében és Pozsony megyében lényegesen több szabad tanári állás van, mint az ország többi részén. Bár köztudott, hogy főként az informatika és az idegen nyelv jelent gondot – az iskoláknak ezekre a tantárgyakra a legnehezebb biztosítani szakképzett munkaerőt – a tárca azonban e téren sem tud konkrét statisztikát felmutatni. [...] Az Oktatásügyi és Tudományos Dolgozók Szakszervezete (OZ PŠaV) június 15-én tüntetést szervez Pozsonyban – a követelmények között szerepel a munkakörülmények javítása, valamint július 1-től 10 százalékos béremelést követelnek minden iskolaügyi alkalmazott számára..." Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Lampl Zsuzsanna könyvet írt a szlovákiai magyar politikai helyzetről

A megosztottság kezdetei a címe annak a könyvnek, amelyet Lampl Zsuzsanna szociológus, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem politológiai és euroázsiai tanulmányok tanszékének tanára írt. A könyv az 1989-es bársonyos forradalomról és az azt követő időszakról, illetve a szlovákiai magyar pártok, mozgalmak megalakulásáról szól. A tanulmánykötetet a Szlovák Tudományos Akadémia adta ki. A szerző, aki az MTA köztestületének külső tagja, rámutat arra a fontos jelenségre, hogy a magyar közösségnek

31 év után nincs érdekképviselete a szlovák parlamentben. Az állandó veszekedések és a megosztottság az egyik fő oka annak, hogy 2020-ban sok magyar választó elfordult a magyar pártoktól...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Csallóközi óvodabeíratási mustra

Hivatalosan május végéig tart a gyermekek beíratása az óvodákba, ezért megkérdeztük a Csallóközben működő óvodák vezetőit és az önkormányzatok képviselőit, milyen tapasztalatokat szereztek a beíratások alkalmával. Vajon hány magyar gyermeket írtattak a csallóközi települések magyar nyelvű intézményeibe?...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Első alkalommal szerveztek tantárgyi versenyt az online térben

Tizenötödik alkalommal rendezte meg a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a komáromi Jókai Mór Alapiskola a Jókai és kora irodalmi-műveltségi vetélkedőt, amely először valósult meg az online térben. A januárban közzétett felhívásra 22 általános iskola és nyolcosztályos gimnázium jelentkezett, végül a pénteken megvalósuló döntőben 15 iskola háromfős csapata méretette meg magát. „A verseny célja Jókai életművének újrafelfedezése a diákokkal, a klasszikus magyar irodalom olvasására való ösztönzés, a szövegértés, szövegalkotás fejlesztése, önálló ismeretszerzés, de nem utolsósorban az is, hogy a diákok megtanuljanak kommunikálni, előadni, akár egy levelet megírni” – fogalmazott a verseny koordinátora, Csányi Ágnes, a Jókai Mór Alapiskola irodalom szakos tanára. [...] A Jókai és kora irodalmi-műveltségi vetélkedőn arany, ezüst és bronz sávokat osztottak...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: Az Ung-vidéki iparisták katalógusa

Az egykori patinás kassai ipariskola ebben az esztendőben ünnepli megalapításának 150. évfordulóját. Ebből az alkalomból állítottuk össze és adjuk közre az Ung-vidéki iparisták katalógusát – írja Albert Sándor, az MTA köztisztületének külső tagja. A történelmi Magyarország 64 vármegyéjének egyike volt Ung megye. 1945-ben Csehszlovákia átadta Kárpátalját a Szovjetuniónak (ma Ukrajnához tartozik), és az egykori Ung vármegyének csak kisebb részét tartotta meg. Ma ezt a régiót nevezzük Ung-vidéknek. [...] 1950 és 2020 között több, mint hétszáz Ung-vidéki fiatal érettségizett a kassai ipariskolában. A legtöbben, csaknem kétszázan, Nagykaposon születtek, illetve ott élnek, de népes iparista közösséget találunk Szirénfalván (kb. 80 végzős), Csicsserben (kb. 75 végzős) és Abarán (csaknem 70 végzős) is. A könyv kétféle jegyzéket tartalmaz...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Előadás a mesterséges intelligenciáról, az emberi gondolkodás gépi megvalósításáról

A mesterséges intelligencia tudománytörténetéről, mindennapjainkban való alkalmazásáról szólt Végh Péter előadása az ipolysági Menora Saag Centrum Artis épületében. Az ismeretterjesztő előadást a XVIII. Ipoly Menti Találkozások rendezvénysorozat részeként szervezték meg. Mint a bevezetőben Pásztor Péter, az Ipolyság Város Pecsétje Alapítvány kuratóriumi tagja elmondta: az előadó a pozsonyi Szlovák Műszaki Egyetem Automatizálási Intézetének nyugállományú egyetemi oktatója, aki hosszú éveken keresztül tanította a mesterséges intelligencia alapjait. [...] Végh Péter érintette a komplex tudomány erkölcsi szegmensét is a humanoid robotok kapcsán. Ismertette Sophia, az emberkinézetű robot „életét”, aki Szaud-Arábiában állampolgárságot kapott...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Halálának 450. évfordulóján Dobó Istvánra emlékeztek a lévaiak

Május 26-án a lévai Reviczky Házban került sor a Reviczky Társulás berkein belül működő Léva és vidéke helytörténeti szakosztály immár 115. helytörténeti előadására, melyen Dobó Istvánra emlékeztek, halálának 450. évfordulója alkalmából. Az előadót, Novák Margarétát, a Barsi Múzeum nyugalmazott régész-történészét Müller Péter, a Reviczky Társulás helytörténeti szakosztályának vezetője köszöntötte. [...] Az előadás hátralevő részében részletesen szólt Dobó István lévai vonatkozásairól, ránk maradt emlékeiről, emlékének ápolásáról, de sok érdekességet tudhattunk meg Dobó István sírhelyének 2006. évi feltárásáról és 2008. június 28-i újratemetéséről is. [...] A lévai vár és a hozzá tartozó uradalom 1558-ban került a tulajdonába. A lévai uradalomhoz ekkor Barsban 30, Hont megyében 31 település tartozott...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Fennállásának 50. Évfordulóját ünnepli a Híd Vegyes Kar

Fennállásának ötvenedik évfordulója alkalmából Somorja városa Pro Urbe-díjban részesítette a Híd Vegyes Kart. [...] Összegezni és a jövőbe tekinteni ültünk le Németh Imre karnaggyal. Ötven esztendő nagy idő, az elért siker egy része már a te érdemed is. Mikor került a kórus a látókörödbe? Mint a kóruszene kedvelője, művelője, mindig is követtem ténykedésüket. [...] Te most tulajdonképpen kettős jubileumot ünnepelsz, hiszen 1972-ben lettél az Ifjú Szivek együttes szólistája. Innen az utad a Szlovák Filharmónia kórusába vezetett. És maradtam ott egészen 2017-ig...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Az idei Példakép-díjas: Strédl Terézia

A Femine Fortis – Erős Nők – 2016 óta adja át a felvidéki női Példakép-díjat, azzal a céllal, hogy felhívja a háttérben tevékenykedő felvidéki magyar nőkre a figyelmet. Az idei évben tizenegy személyiséget jelöltek, de volt olyan jelölt, akit többen is felterjesztettek. [...] A rendezvény kezdetén a művészeti iskola növendékei adtak megható műsort, majd Zupko Mária köszöntötte az egybegyűlteket háziasszonyként. Mágyel Andrea, a Füleki Városi Hivatal vezetője örömet fejezte ki, hogy ismét Fülek adhat otthont a Femine Fortis rendezvényének. [...] Strédl Teréziát, az MTA köztestületének külső tagját Bauer Edit méltatta, aki elmondta, a díjazott sok területen volt úttörő: Galántán megalakította a pedagógiai és pszichológiai tanácsadót, magyarországi minta alapján segítette a Down Dada szolgálat elindításában, évekig volt a Rett-szindróma Alapítvány elnöke, ott volt a Katedra Alapítvány és folyóirat alakulásánál...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

A Nemzeti Tanácsok képviselői kérik a kormánytól, hogy halassza el a novemberi nemzeti tanácsi választásokat

A Nemzeti Tanácsok képviselői azt kérik a kormánytól, hogy halassza el a novemberi nemzeti tanácsi választásokat, mert a népszámlálással egy időben kellene kampányolniuk októberben, amit nem tartanak kedvezőnek – hangzott el a Nemzeti Tanácsok Koordinációs Testületének ülésén Belgrádban. Az októberi népszámlálás rendkívül fontos a kisebbségeknek, mivel az eredmények alapján dolgozzák ki a kisebbségi jogérvényesítés stratégiáját és az erre vonatkozó törvényeket – hangzott el. A nemzeti tanácsok pénzelése miatt is fontos ez a kérdés, de ennél jelentősebb, hogy a népszámlálás minőségi módon történjen – nyilatkozta a Híradónak Borcse Velicskovszki. Hozzátette, hogy várakozásaik szerint csökkent a nemzeti kisebbségekhez tartozó polgárok száma. [...] Snežana Lakčević segédigazgató, Társadalomstatisztikai Osztály, Köztársasági Statisztikai Hivatal: Húsz kisebbségi nyelvre fordítottuk le a népszámlálási kérdőíveket [...] 13 kisebbségi nyelven ki is nyomtattuk őket az úgynevezett többnyelvű népszámlálási alapkérdőívek gyűjteményében...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Az MNT és a Bolgár Nemzeti Tanács közös tanácskozást tartott

A Magyar Nemzeti Tanács munkája és eredményei pozitív példaként szolgálnak a többi nemzeti tanács számára, ugyanakkor a magyar érdekképviselet is tanulhat a többi kisebbség képviselőitől, hangzott el azon az egynapos tanácskozáson, amelyen a Bolgár Nemzeti Tanács tagjait fogadta az MNT. A tanácskozás elsődleges célja a tapasztalatcsere. A szabadkai tanácskozás nem az első szakmai összejövetel a két nemzeti tanács között. Korábban a Bolgár Nemzeti Tanács látta vendégül magyar kollégáit. [...] A szakmai nap első felében a résztvevők a nemzeti tanácsok négy fő területével és azok munkájával ismerkedhettek meg...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Bácska kulturális örökségének újrahasznosítása című projekt záró konferenciája

A Bácska kulturális örökségének újrahasznosítása címmel tartottak továbbképzést a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon. A nagyjából két évet felölelő projekt célja a hagyományos ökológiai tudás beintegrálása a tudományos életbe, valamint az oktatásba, ezen belül is a kar életébe. A záró konferencián elhangzott, a kutatómunka több tudományterületet érintett, olyanokat mint a természetvédelem, a néprajz, művelődéstörténet vagy a nyelvészet. A terepmunka a bajai Türr István Múzeummal közösen valósult meg. [...] Raffai Judit néprajzkutató, az MTA köztestületének külső tagja beszélt a projektről...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

25 éves a nagybecskereki Szathmáry Karolina Leánykollégium

Nagybecskerekén pénteken tartották meg a Szathmáry Karolina Leánykollégium fennállásának 25. évfordulóját. Hálaadó szentmisével kezdődött a jubileumi ünnepség, amelyet Gyuris László atya celebrált paptestvéreivel együtt. Szentbeszédében kitért arra is, hogy egykoron a leánynevelde növendéke volt Bogner Mária Margit, aki mindannyiunk példaképe lehet, majd hálójának adott hangot. [...] A szentmisét követően a Kultúrközpontban folytatódott az ünnepi műsor. Karl Jenő, a kollégium igazgatója köszöntötte az egybegyűlteket, s köszönetet mondott a felújított, egykori zárda épületéért, de a tanintézmény minden dolgozójának is megköszönte az odaadó munkát, hiszen nélkülük nem tudna működni megfelelően a leánykollégium...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

A legjobb népmesemondók mérettettek meg Zentán

27. alkalommal szervezte meg a zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ városi könyvtára a Kálmány Lajosról, vidékünk elsőként számon tartott néprajzkutatójáról, népmesegyűjtőjéről elnevezett népmesemondó versenyt. A selejtezőket Vajdaság öt

meseműhelyében szervezték meg, míg a döntő Zentán volt. Összesen 127 jelentkező vett részt a versenyen, ahol öt korcsoporton belül: óvodás, kisiskolás, felsős, középiskolás és felnőtt kategóriában jelentkezettek az előadók...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Megemlékezés: Kihirdették a Közegellenállás riportpályázat eredményeit

A 25 éve elhunyt padói származású Keszég Károly újságíró-riporterről, az egykori Napló főszerkesztőjéről emlékeztek meg szülőfalujában. Az esemény részeként kihirdették a 23. Közegellenállás nevet viselő riportpályázat eredményeit. [...] A Keszég Károly tiszteletére celebrált szentmisét követően sírhelyét koszorúzták meg az egybegyűltek...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

25 éves a Délvidéki Háló

A Háló a katolikus egyházhoz kötődő civil kezdeményezés, mely a kapcsolatok fontosságát hirdeti. A mozgalom találkozokat szervez, közösségeket támogat és teremt, különféle önismereti, kulturális és lelki napokat tart, melyeken a résztvevők az önmagukkal, az Istennel és az egymással való találkozást egyszerre élhetik meg. Az anyaországi és a külföldi régiókban is működnek Háló-szervezetek. Az első vajdasági Háló-találkozót 1997. augusztus 25-e és 27-e között tartották meg Zentán. [...] A résztvevőket Halmai Tibor elnök üdvözölte, majd a szentségimádás után a mozgalom alapító tagja, Csúzdi István emlékezett vissza a negyed évszázaddal ezelőtti jelentős eseményre. [...] A jubileumi találkozót a zentai bogozókkal (területi felelősökkel) közösen szervezte a Délvidéki Háló...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Podcast: Konferencia a népcsoport-nyelvek oktatásáról

A Kismartoni Kulturális Központban, telház előtt került megrendezésre kedden a „Raum4Sprache und Kultur“ című pedagógiai konferencia, mely a népcsoporti nyelvek oktatásának jelenét és jövőjét tematizálta. A Burgenlandi Pedagógiai Főiskola szervezésében a Forum4Burgenland nevű összefogás is beszámolt munkájáról és célkitűzéseiről. [...] A rendezvényen Daniela Winkler oktatásért felelős tartományi tanácsos, Sabine Weiss a Burgenlandi Pedagógiai Főiskola rektora és Heinz Josef Zitz a Burgenlandi Oktatási Igazgatóság vezetője köszöntötte az egybegyűlteket. A program az Ausztriában államilag elismert, őshonos népcsoportok vezetőivel folytatott, kétnyelvű interjúkkal kezdődött. [...] A konferenciáról Zsótér Írisz a Magyar Népcsoporttanács elnökhelyettesét, valamint Hollós József a Magyar Népcsoporttanács elnökét kérdeztük...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Filmpremier Alsóór „élő történelméről“

Alsóór talán legismertebb magyar személyiségéről, az idén 90 éves Szabó Ernő bácsiról készített magyar nyelvű portréfilmet Vass Jennifer és Medgyessy Tamás. Ernő bácsi – mindenki csak így szólítja – maga az élő történelem. Alsóór polgármestereként, a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület alapító tagjaként és az Alsóóri Otthon tájház megálmodójaként sokat tett az örvidéki magyarság kulturális örökségének, hagyományainak megőrzéséért...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Ingyenes magyar nyelvi kurzus Bécsben

Két hónap alatt akár fél évnyi nyelvtanfolyamot is teljesíthet az, aki részt vesz a Bécsi Magyar Iskolaegyesület nyári, kora őszi ingyenes képzésén. A két hetes kurzusok hetente három nap kínálnak délelőtti, vagy délutáni intenzív foglalkozásokat. A tanfolyamok A1-es szintről indulnak, és egymásra épülve a C1-es szintig lehet majd eljutni az azokon való részvétellel szeptemberre. Király Andrea a BMIE vezető pedagógusa a magyar tanfolyamról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Teljesítménytúra Turba József emlékére

150 éve, 1872-ben született Turba József aki az I. világháború idején az osztrák-magyar hadsereg vezérkari ezredeseként szolgált. Előtte tisztelegnek az idei emlékében osztrák és magyar hagyományörző és bajtársi szervezetek...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Wilhelm Exner Érdemérem Karikó Katalinnak

Az Osztrák Vállalkozók Szövetsége (Österreichischer Gewerbeverein) Wilhelm Exner Érdemérmét vehette át május 18-án, szerdán Karikó Katalin Széchenyi-díjas kutatóbiológus és Luisa Torsi, olasz vegyész. A magyar tudós kutatási eredményeire épülnek ma a hírvivő RNS alapú oltóanyagok – ezt ismeri el a kitüntetés. [...] Karikó Katalin a díjról és magyarságáról beszélt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Átvette kitüntetését Kilyénfalvi Gábor

Még 2020. március 15-én adományozta Áder János, Magyarország akkori köztársasági elnöke Kilyénfalvi Gábor hegedűkészítő mesternek, a Délibáb Bécsi Magyar Kultúregyesület elnökének, az Ausztriai Magyar Szervezetek Kerekasztalának elnökhelyettesének a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetését. Azonban az elismerés átadása idén májusban történt csak meg...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Döntés a 2022-es könyvkiadási programról

A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (MNMI) Könyvkiadási Bizottsága döntött az idei nemzetiségi könyvkiadási programról, illetve a muravidéki magyar kiadványok támogatására kiírt felhívásra beérkezett pályaművekről. A felhívásra beérkezett öt pályamű közül az összes támogatásban részesült: az MNMI gondozásában így megjelenik Bence Lajos, az MTA köztestületének külső tagjának verseskötete, Pál Péter: Tülföld című verseskötete, Piszjak Atilla: A Muravidék építészete a dualizmus korában című tanulmánykötete, valamint Szúnyogh Sándor (születésének 80. évfordulója) és Gábor Zoltán (születésének 100. évfordulója) emlékkönyvei (a Muratáj folyóirat különszámaiként). A bizottság támogatja Göncz László az MTA köztestületének külső tagjának: Muravidék 1918–1922 című tanulmánykötetének megjelenését is...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Az LKMNÖK Tanácsa a szervezetek nemzetiségi programjaira kiírt pályázatokról döntött

A Lendva Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség (LKMNÖK) Tanácsa az egyesületek és civil szervezetek, illetve a társalapított intézetek nemzetiségi programjaira kiírt pályázatról döntött. Az egyesületek és civil szervezetek 11.700 eurós kiírására 17 egyesület és civil szervezet jelentkezett 24 programmal, összesen 26.330 euró igényvel. A tanács május 18-i ülésén egyhangúlag elfogadta a kérvényeket előzetesen átvizsgáló pályázati bizottság ajánlását. Eszerint támogatást nyertek:... [...] A meghívásos társalapított intézmények pályázatára mind a hét társalapított intézmény pályázott, az igények itt még inkább meghaladták a kiírt keretet, összesen 46.832,43 eurót tettek ki, míg a kiírási keret 12.000 euró volt. A nyertesek és a pályázatok listája...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: A horvát kultúra napja és a Zrínyi -kultusz ápolása Lendván

Szimpoziumot tartottak az alsólendvai Bánffy és a csáktornyai Zrínyi dinasztiaiak confusiója a 16. és 17. században címmel. A horvát és a magyar történelem metszéspontjaira épült az a nemzetközi szimpózium, amelynek a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság Az alsólendvai Bánffy és a csáktornyai Zrínyi dinasztiaiak confusiója a 16. és 17. században címet adta, és amelynek a helyszíne a Lendvai Városháza volt pénteken. Bence Lajos, a MMTT elnöke, az MTA köztestületének külső tagja ismerteti a szimpózium témáját, és a szervezés körülményeit [...] Zágorecz-Csuka Judit beszél az előadásáról, a Zrínyi kultuszról...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

Podcast: Székely András Bertalan művelődésszociológus új könyve

A Muravidéki Magyar Rádió Horizont című műsorának második felében Székely András Bertalan művelődésszociológus, kisebbség- és nemzetiségkutató mutatja be a Kárpáton-innen, a tengeren túl című könyvét, akivel Gerebic Betina beszélget. [34:05-től]...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

Promóciós, két nyelvű kiadványok gyermekeknek

A magyar nemzeti közösség gazdasági alapjának 2021–2024 közötti serkentési programja keretében a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK) újabb promóciós anyagokat jelentetett meg. Ezúttal egy kifestővel és két társasjátékkal rukkoltak elő, amelyekkel elsősorban a fiatalabb korosztályokat szólítják meg. A múlt heti sajtótájékoztatón bemutatott új kiadványok – a Lomposka bejárja a Muravidéket című kifestő (4.900 példányban (ebből 400 darab angol–német nyelvű, 4.500 pedig magyar–szlovén), a Fekete Péter kártyajáték és a dominó (900 - 900 példány készült) – mind a Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területét hivatott népszerűsíteni turisztikai szempontból...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: A Muravidéki meseút című filmet mutatták be Dobronakon

A Dobronaki Kultúrotthonban mutatták be péntek este a Muravidéki meseút című filmet, Gaál Anasztázia rendezésében, ami a Magyar Kormány és a Nemzetpolitikai Államtitkárság, valamint Šalovci Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közössége és sok önkéntes támogatásával forgattak le. A film a vidék letűnőben lévő hagyományvilágát örökíti meg...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

A nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény végrehajtásának betartásáról tanácskoztak

A Horvát Kormány Emberi Jogi és Kisebbségi Hivatala, az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről Szóló Keretegyezmény Tanácsadó Bizottságával közösen tanácskozást szervezett, melyre a horvát száborban múlt hétfőn került sor. Az eseményen részt vett Jankovics Róbert magyar kisebbségi képviselő is. [...] A keretegyezmény betartását az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága ellenőrzi, a 18 független szakértőből álló Keretegyezmény Tanácsadó Bizottságával (KTB) együtt. A KTB öt évente látogat meg minden államot, hogy figyelemmel kísérje a keretegyezmény végrehajtását. Anja Šimpraga társadalmi tevékenységekért és az emberi jogokért felelős miniszterelnök-helyettes a tanácskozáson elmondta, hogy Horvátország rendelkezik a nemzeti kisebbségekre vonatkozó megfelelő törvényi keretekkel, és szorgalmazza az esélyegyenlőség előmozdítását az állami és regionális struktúrákban...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Elnökségi ülést tartott a HMDK országos szervezete

Múlt hét szerdán került sor a HMDK országos elnökségének soros ülésére, amelyen az időszakos beszámolók és az aktuális kérdések megvitatása volt napirenden. Megválasztották a szervezet négy alelnökét is Andócsi János, Cserepes Zoltán, Pálinkás Krisztián és Munk Erik személyében, valamint Prosszer Horvatin Szanellát, a HMDK országos titkárát megerősítették funkciójában. Az elnökségi ülés a szervezet vezetőinek beszámolójával kezdődött. Többek között megvitatották a HMDK-alapszervezetek működési feltételeinek biztosításával kapcsolatos kérdéseket...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Andócsi János marad az eszéki magyar iskolaközpont igazgatója

Folytathatja intézményvezetői tevékenységét Andócsi János, aki újabb öt évre kapott igazgatói megbízást a horvátországi magyarok „csúcshintézményében”. Az eszéki székhelyű Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központot 1999. szeptember 28-án avatta föl Gőncz Árpád, Magyarország akkori köztársasági elnöke és Zlatko Mateša, a Horvát Köztársaság akkori miniszterelnöke. A központ alaptevékenysége a horvátországi magyar gyerekek anyanyelven történő óvodai, általános és középiskolai oktatása-nevelése, de közművelődési, gazdasági, sport- és egyéb tevékenységekkel is foglalkozhat a horvát törvényekkel összhangban. Az intézmény azóta kiegészült a régen várt kollégiummal is. [...] Andócsi János: Úgy gondolom, hogy egy olyan korszak van mögöttünk, amelyre méltán lehetünk büszkéek. A diáklétszám is nőtt...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Magyar nap és könyvbemutató Pakrácon

Idén is sor került a nyugat-szlavóniai magyarok egyik legnagyobb rendezvényére, a Pakráci Magyar Napra, valamint bemutatták a Pakrác környéki magyarokról szóló kétnyelvű könyvet is. – Ez a könyv több száz magyar család és több ezer magyar ember életéről szól, akik a 19. században Pakrác környékén kerestek jobb és könnyebb életkörülményeket, és jelentős nyomot hagytak a térség gazdaságában, kultúrájában és más területeken is – mondta Duško Kliček, a Magyarok a Pakrác-vidéken című könyv szerzője a május 21-i bemutatón, amelyre a pakráci Jankovich-kúriában került sor...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Bejelentette a közoktatást érintő módosításokat a tanügyminiszter

Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter sajtótájékoztatóján jelentette be, hogy melyek lesznek azok a legfontosabb módosítások, amelyek a jövő félévtől a közoktatást érintik – számolt be az Edupedu.ro oktatási oldal. Ennek értelmében lemondanak a félévi tanulmányi átlagokról és a félévi dolgozatokról is, csak tanév végi átlagot számítanak majd, az egy tantárgyból szükséges jegyek száma pedig N+3 lesz, ahol az N a heti óraszámot jelenti. A tanároknak ugyanakkor nagyobb autonómiájuk lesz abban, hogy az év folyamán kiértékeljék a tanulók teljesítményét. [...] A szeptembertől bevezetendő szerkezeti változtatások gyakorlatilag a 2023-24-es tanévtől nyerneket értelmet, amikor az új tantervet bevezetik. Ennek lényege pedig az lesz, hogy készségeket, kompetenciákat fejlesszen, és ne az anyag „elsajátítását” követelje meg, mint a jelenlegi. [...] Ferencz-Salamon Alpár oktatási szakember, a Romániai Magyar Pedagógusszövetség (RMPSZ) szakmai alelnöke elmondta, a pedagógusszövetség korábban már véleményezte a tervezetet, [...] viszont inkább a tartalomra lenének kíváncsiak, pontosabban arra, hogy mi szerepel majd az új tantervben...” Forrás: Transtalex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Mintegy 700 ezer magyar töltötte ki online a népszámlálási kérdőívet

Mintegy 700 ezer romániai magyar töltötte ki online a népszámlálási kérdőívet, tájékoztat a Népszámlálás.ro oldal. Az összeírás önkéntöltős szakasza május 27-én, pénteken zárult. A március 14-én kezdődő önkéntöltős rész eredetileg május 15-ig tartott volna, de néhány nappal a határidő előtt a „nagy érdeklődésre való tekintettel” az Országos Statisztikai Intézet meghosszabbította egészen

május 27-ig. Korábban Barna Gergő, a Népszámlálás.ro kampánykoordinátora azzal magyarázta az online adatrögzítést fontosságát, hogy hagyományos adatfélével számlálóbiztosainak a számát alultervezték, míg legutóbbi, 2011-es népszámláláskor százezer számlálóbiztosot alkalmaztak, most mindössze körülbelül húszezret. [...] Ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy „versenyhelyzetben vagyunk a románokkal”. [...] A népszámlálás következő, személyes lekérdezőes szakasza május 31-én kezdődik és július 17-éig tart. A számlálóbiztosnak mindenkitől meg kell kérdeznie az etnikumot, az anyanyelvet és a vallást, hangsúlyozta Barna Gergő. Semmi esetre sem szabad ezeknek az információknak a regisztrálását a számlálóbiztos belátására bízni, ha pedig nem kérdezi, akkor figyelmeztetni kell...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Politikum: Nemzetiségi villongások

Mint ismeretes, a magyar köztársasági elnök erdélyi magánlátogatása, illetve egyes kijelentései heves reakciókat váltottak ki román kormányzati illetékesek, politikusok és véleményformálók részéről. Az ellenszenv fokozásában és a gyűlöletkeltésben élen járó AUR vezetője most a torockói Székelykő csúcsán található jelzőköt festette át, és egy román lobogót is hozzáerősített ilyen módon próbálva „elégtételt venni”. [...] Újabb ünnepségre készülnek a románok Úzvölgyében csütörtökön a hősök napja alkalmából. Mihai Sorin Tîrnoveanu felhívásában úgy fogalmazott, meg kell védeniük a betonkereszteket és az emlékművet, ezért várhatóan ismét rengetegen gyűlnek majd össze a katonatemetőben. [...] Az RMDSZ-nek a kormányból való kizárását követelték kedden a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) törvényhozói Marcel Ciolacu képviselőházi elnök parlamenti irodája előtt – tájékoztatott az Agerpres hírügynökség...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

Kötetbemutató: Erdélyi magyarok 1970–2020

Kultúrtörténeti hiánypótló kiadvány jelent meg a napokban Kolozsváron az Exit kiadó gondozásában. Zilahi Csaba, a Kolozsvári Rádió magyar szerkesztőségének munkatársa arra vállalkozott, hogy megírja az erdélyi magyar rock történetét az 1970-es évektől napjainkig. A könyvet Marosvásárhelyen – tartalmának megfelelő helyszínén – a Jazz és Blues klubban mutatták be május 19-én, csütörtökön. [...] A nyugati szabad társadalmak mellett az 1960–1970-es években Magyarországon is beindult a pop- és a rockzenei mozgalom, amely pár év késéssel hozzánk, Erdélybe is átszivárgott...” Forrás: E-nepujság.ro: [teljes cikk >](#)

SepsiBook: Rostás Péter István műfordító, a hat Boia-kötet magyar fordítója

Esszéírói stílusa az, ami nem egyszer próbára teszi a műfordítót Lucian Boia művei esetében, időnként igencsak vigyázni kell az árnyalatokra, hogy a sejtető jelleg, a levezető ironia a magyar változatba is átjőjön – vallja Rostás Péter István műfordító, akit sokan a több szempontból is atipikus történész „magyar hangjaként” tartanak számon. A hat Boia-kötetet magyar nyelvre átültető műfordítóval Klárik László geológus, egyetemi oktató beszélgetett a Sepsibook Köröndjén...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

SepsiBook: Kultúrtörténeti csemegézés Nyáry Krisztián íróval

A festőkről és zeneszerzőkről lényegesen kevesebb életrajzi adatot tudunk, mint az írókról, költőkről – mutatott rá Nyáry Krisztián magyarországi író a magyar kultúra irodalom-központúságára a sepsiszentgyörgyi Sepsibook könyvvásár zárónapján, vasárnap délután. Nyáry Krisztián kezdetnek a Fölbredett a Föld – Levelek, hősök, történetek 1848/49-ből című könyvről és Petőfi Sándorról beszélt, a forradalom körüli szerepvállalásán túl az alkotói kivételességére is kitért. [...] „A nagyon viharosan magyarrá asszimilálódni akaró német, szlovák meg egyéb városi embereknek volt akkor a kulturális forradalma, aminek Petőfi nagyon megérezte a jöttét, és az élére tudott állni” – magyarázta. Kifejtette, Petőfi hamar jött népszerűsége ellenére elképzelése, hogy költeményeivel a magyar paraszti kultúrát is megváltoztatja, és olvasó réteggé neveli annak embereit, kissé naivnak, de nem minden alap nélkülinek bizonyult, hiszen két-három generációval később ez is megvalósulhatott...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SepsiBook: Szemtől szemben Nagy Miklós Kunddal; A bicikli kultúrtörténete című kötet bemutatója

Nagy Miklós Kund marosvásárhelyi művészeti író, publicista Szemben ülünk, beszélgetünk című, a marosvásárhelyi Lector Kiadó és a Bernády György Közművelődési Alapítvány közös kiadásában tavaly megjelent interjúkötete kapcsán beszélgetett a szerzővel munkatársunk, Nagy B. Sándor újságíró, a Sepsibook könyvvásáron. Nagy B. Sándor felvezetőjében elmondta, a szerzőt olvasva mindig rácsodálkozik arra az érzékenységre, amivel a képzőművészet felé fordul. Egy olyanfajta közvetítő szerepet vállalt fel hosszú évtizedek óta, mely hiánypótló, nagyon kevesen járnak ezt az utat: [...] mert gyakran azt tapasztaljuk, hogy azok a szakemberek, esztéták, művészettörténészek, akiknek épp az lenne a feladatuk, hogy utat nyissanak a művészeknek a nagyközönség felé, tudományos értekezéseikkel, magasröptű eszme-futtatásaikkal csak mélyítik az árkot az alkotók és befogadók között. [...] A bicikli kultúrtörténete című könyv bemutatóján Vida Gábor író és Hajdú Krisztina szerkesztő beszélt. [...] Sikeresen zárult a Sepsibook könyvvásár és kortárs irodalmi fesztivál, minden szempontból meghaladta a szervezők elképzeléseit, hiszen több mint hétezer látogató érkezett...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Beszámoló: A váradi Darvas-házból lett szecessziós múzeum

Néhány évvel ezelőtt újították fel Nagyvárad egyik legszebb szecessziós stílusú villáját, ami azonnal kötelező látványossága lett a városnak. [...] Nem véletlen, hogy Nagyvárad örömmel használja és ragaszkodik a szecessziós város megnevezéshez. Emődi Tamás nagyváradai művészettörténész szerint nem feltétlen igaz, hogy a városban sokkal több szecessziós épület van, mint Aradon vagy Temesváron. Sőt, Marosvásárhelyen is jelentős számú szecessziós épület van, viszont az tény, hogy arányaiban Nagyváradon nagyon sok van, a belvárosnak adnak egy szecessziós hangulatot. [...] A Darvas-ház az egyik legeredetibb szecessziós stílusú nagyváradai villaépület, amit a váradi származású Vágó-testvérek (József és László) terveztek. A bécsi szecesszió geometrikus vonulata által ihletett épület 1910-ben készült el...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

8. Titkos megbeszélés elnevezésű irodalmi fesztivál

Az erdélyi magyar és német irodalomról lesz szó egyebek mellett az aradi 8. Titkos megbeszélés elnevezésű irodalmi fesztiválon, amelynek a Liszt Intézet bukaresti központja a társszervezője. Az intézet keddi közlése szerint a gazdag irodalmi programmal rendelkező, június 2. és 4. között zajló fesztiválon lehetőség nyílik találkozni az olvasóknak erdélyi szerzőkkel, de filmvetítéseken és koncerteken is részt vehetnek...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kitüntették a Művészeti Egyetem kiváló tanárait

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem hallgatóinak ballagásán – a szokáshoz híven – Sorin Crișan egyetemi tanár, rektor kitüntette az egyetem művészeti-tudományos életének fellendítésében vállalt szerepük, valamint az oktatási intézmény hazai és nemzetközi hírnevének öregbítéséért kiváló eredményeket elért tanárokat. [...] A kitüntetés átvétele után a magyar karon oktató tanárok, Bob Erzsébet professzor, Ungvári Zrínyi Ildikó egyetemi docens, az MTA köztestületének külső tagja és Strausz Imre István egyetemi adjunktus nyilatkoztak lapunknak...” Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Háborús pusztítás: Akadozik a gazdaság

A háború miatt jelenleg Ukrajna gazdaságának mintegy 35 százaléka nem működik – mondta el Denisz Smihal miniszterelnök, írja az Ukrinform. „Különböző szakértők becslései szerint jelenleg a gazdaság 30-50%-át veszítettük el. Az előrejelzések szerint a GDP is 30-50%-kal csökkenhet. Ugyanakkor a szociális kiadások, a humanitárius szükségletek és az aknamentesítés költségei drámaian megnöttek” – jegyezte meg a miniszterelnök. A miniszterelnök tájékoztatása szerint több mint 100 oktatási intézmény és több mint 500 egészségügyi intézmény teljesen megsemmisült vagy részben megrongálódott. [...] A megszállók 133 ilyen vallási épületben okoztak kárt vagy semmisítettek meg teljesen, amelyek közül 49 történelmi, építészeti vagy városi műemlékként van nyilvántartva...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Háború idején címmel nyílt kiállítás Munkácson

A Pro Arte – Munkács civilszervezet és a Boksai József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum szervezésében nyílt meg az elmúlt vasárnap a háborús övezetből Kárpátaljára menekült festő- és szobrászművészek Háború idején című kiállítását a Munkácsy Mihály Magyar Ház kiállítótermében. 17 megvásárolható kispasztikát és 24 festményt, valamint grafikát állítottak ki a tárlaton...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Mátyfalva

A Nagyszőlőstől mindössze 9 kilométerre eső község neve elsőként 1326-ban bukkan fel a fennmaradt középkori okiratokban, mint a Hont–Pázmány-nemzetség ugocsai ágának a birtoka, így valószínűleg egy, az említett nemzetségből származó földbirtokos alapította meg magát a falut is. Református temploma a XV. században épült gótikus stílusban, és természetesen római katolikus szentegyházként. [...] A mintegy 1 500 főt számláló települést 55–60 százalékban magyarok lakják. A KMKSZ-alapszervezet 1990-ben alakult meg, [...] 2014 óta pedig Tóth Roland vezeti az alapszervezetet – fejt ki Tóth Irén elnökhelyettes, aki jelenleg az elnök ideiglenes távollétében irányítja a szervezet működését. [...] Az általános iskolában is működik magyar tagozat? – 1945 előtt magyar iskola volt a községben, a szovjetkorszak kezdetén azonban bezárták, és ukrán tannyelvű általános iskolát létesítettek. 1994-ben az iskola épületében beindult a magyar alsó tagozat, mely 2013-ig működött, de később már nem volt elég kérvény az újabb első osztályok megnyitásához...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)